

EDITORIAL

Darrerament s'han escoltat moltes veus que proposen una reformulació actualitzadora del catalanisme. La immensa majoria s'han fet sentir tot emprant un to honest i constructiu, però no forçosament propositiu. Replantejar un moviment que ja ha fet cent anys no és fàcil, i encara menys –per paradoxal que pugui semblar– en una situació de suposada normalitat política i institucional, quan sovint dóna la impressió que les coses es mouen soles, per inèrcia. Això no és així, però. Les coses no es mouen mai soles, i menys en moments com aquest. El nacionalisme espanyol ha elevat el seu to com no ho feia des de fa més de mig segle, i ha portat riuades de gent al carrer. En la mesura que conté una important dosi d'hostilitat cap al catalanisme i tot el que aquest representa, aquesta revifalla resulta preocupant. Però fóra absurd ubicar aquest fenòmen en un context simplista, en aquest cas en una mera confrontació partidista entre el PP i el PSOE. La transversalitat del nacionalisme espanyol és molt més alta del que alguns pensen, tot i que, evidentment, s'expressa de maneres ben diferents (tan diferents que poden arribar a confondre).

La recerca d'un discurs, en qualsevol cas, constitueix una qüestió que no afecta només el catalanisme. El segle XXI ha mostrat l'exhauriment d'altres ideologies que, exposades a la intempèrie dels nous temps, han derivat cap a drecceres anòmales. Això és el que està passant ara mateix a l'Amèrica llatina, on l'esquerra s'ha transmudat en un populisme turbulent que sovint recorda episodis tenebrosos de la dècada del 1970. L'irredemptisme d'Hugo Chávez no es basa en el discurs clàssic de l'es-

guerra radical, en la mesura que dóna per suposada, ni que sigui tàcitament, l'economia de mercat. Curiosament, les veritables conseqüències teòriques de la caiguda del Mur de Berlín l'any 1989 s'han manifestat en tota la seva cruïlla al cap de 15 anys i al continent americà. El perill, en definitiva, no rau ben bé en el populisme d'Hugo Chávez sinó més aviat en la manca d'un discurs articulat que, des de l'esquerra o des d'on sigui, el pugui arribar a neutralitzar. Perquè si l'esquerra emprèn, a nivell mundial, aquesta deriva anacrònica, aleshores no és gens arriscat preveure una situació de nova i tensa polarització (l'abraçada dels presidents de Veneçuela i de l'Iran en pot ser un bon indicatiu).

Un moviment polític mancat d'un discurs articulat, un moviment polític desposseït de referents ideològics sòlids, no és, a llarg termini, viable. El catalanisme viu, certament, moments d'atonía i confusió. Però no és l'únic. A nivell mundial, l'esquerra oscil·la capriciosament entre l'esteticisme polític (en el cas de l'Europa benestant) i formes de populisme i autoritarisme que recorden altres temps. Per la seva banda, el liberalisme polític està perdent la identitat dels seus orígens ideològics tot deixant-se constreñir per l'onada neoconservadora, especialment als Estats Units. És potser en aquest context genèric de reformulacions ideològiques on cal situar les actuals tribulacions del catalanisme. En tot cas, aquesta constatació no pot servir de bàlsam, sinó tot el contrari.

Ferran Sáez